

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ALEX SECHER

VESTKYST

ARNE FROST-HANSENS FORLAG

VESTKYST

Tekst og Tegninger af
ALEX SECHER

ARNE FROST-HANSENS FORLAG
KØBENHAVN 1950

PLANTAGEN

En vindfælde ligger udstrakt med strittende grene som egerne i et hulnav. Tre fjerdedele af den ikke særlig dybtgående rod er blottet, og de indtørrede rødder suger enkelte steder endnu en smule næring til træet. Det er vestenvindens værk, og det er ikke dens eneste. På udsatte steder i plantagen har den udført sit ubudne skovmandsarbejde, men den stryger også direkte ind fra havet — ubrudt og med overfriske kræfter gør den sit ødelæggende arbejde, og har ofte heldet med sig.

Vejene i plantagen er sandede. En vogn efterlader sig et kølvand i det løse sand, hjulene arbejder som skovlene på en hjulbåd. Lugten af gran og fyr er stærk og gennemtrængende. Havet høres som en stadig brusen ikke ret langt borte, og det bliver synligt fra en lille udsigtshøj, hvorfra man ser det hilsede med tre rækker hvide, stærke tænder. Den saltfriske og ozonfyldte brise får det til at duve let i trætoppene. Udsigten herfra er prægtig. Hvide sandpletter lyser op mellem helårsgrønne skovfyr, og det

kuplede buskads trænger sig sammen til et uigennemtrængeligt vildnis, utilgængeligt som et junglekrat.

Striden med vestenvinden, der aldrig hører op, har givet træerne talrige ar og skrammer. Kronerne er skæve og oprevet til den ene side, de korte og krogede grenes retning har vinden bestemt. Men på læsiden sidder langstrakte spidser og viser livskraft, med saftige og grønne skud.

Denne evindelige kamp har iklædt træet en arbejdsdragt,

der får skæve stammer og grene til at se kønne ud, men giver dem en struktur som på en udslidt tørvehest.

Nogle fritstående birkestumper lyser op som neonrør. I læsiden har deres kroner udviklet sig så kraftigt, at de slet ikke står i forhold til stammen — når vinden presser på, står træet som en spændt bue, og bladhanget fejer ustandseligt i halvgræsset. Nærmest havet har beplantningen opgivet enhver tanke om et anstændigt udseende. Stamme og krone går ud i eet som

fletværk og kravler ydmygt hen langs den sandede jord. Den beskyttelse, klitrækken yder, formår ikke at hæve stammerne blot nogle få meter over terrænet: vinden er der som en kæmpe-saks og klipper på bøddelvis alt genstridigt væk.

En ømfindtlig bævreasp finder læ bag en gruppe rødgraner. Dens nyudsprungne blade er så sarte og fine, som tålte de ikke den mindste træk. Men kammeratskabet blandt træerne kan undertiden være veludviklet — rødgranerne ofrer her deres førlighed — for det fine selskabs skyld.

Der er forsvarstroppe, hvor vinden kommer fra, men de er også præget af dens angreb. Servilt krybende, men til tider med oprørsånd en nyudsprunget gren stikkende ret op, er disse randtræer pionerer — til rigtige skovfyr bliver de aldrig.

Sådan er livet i klitplantagen — hårdt, stridbart. Vinden giver plantagens træer nyt udseende og bearbejder stammerne, som var de kringledeje. Træerne er ikke længer træer. De er væsener med øjne, næse, mund, arme og ben i massevis, stivnede i pinefuld døds kamp. Men de flytter sig ikke af stedet, de bliver tålmodigt stående og tager mod de lussinger, en let brise eller vindstyrke 9 bringer med sig. Det skæve træ har mén af arbejdets byrde, men det forkrøblede udseende er dets adelsmærke.

KLITTERNE

Klitrækkerne tegner i horisonten, som en registrerende seismograf deres savtaktede linier. Vekslende — med store og små udslag — ligger det kuperede terræn og lader vestenvinden stryge sig hen over sine skaldede sandisser, hvor enkelte totter marehalm er eneste hårpryd. De lyser op mellem den lave bevoksnings vissentgrønne og martørvenes brunsorte knapper. Samme vestenvind gør med lethed store klitter små og små klitter store — hvor sandet ligger blottet, raderer den ud i landskabet eller føjer nye linier til. Snart tegnes konturen skarpt, og

snart sløres den af flyvesandets støvskyer. Små kratere i sandet bliver på kort tid dobbelt så store, og hvis ikke klitvæsenet med sit tandfyld af beplantet marehalm standser ødelæggelsesværket,

har vestenvinden ved første kuling flyttet mange tons sand og givet landskabet et nyt ansigt.

I sandbunden mellem revlingebær og blåbær trives her en flora i sarteste farver. Violerne stikker deres hoveder op mellem klokkelyng og kællingetand, og den blå strandtidsel omgiver sig med et panser af strittende torne. Hårefod og musevikke danner i en buket de smukkeste kontraster. Danmarks eneste kødædende plante, solduggen, breder sine fangarme ud til siderne og efterlader sig et spisekammer af afpillede småinsekter.

Over dette måneagtige landskab hvælver himlen sig med en luft, der på skyfrie dage er tynd og gennemsigtig. I stormfuldt

vejr, når vestenvinden hyler sine fløjt gennem marchalmen og træder i sandskrevne cirkler, som de sylspidse strå har tegnet, kan luften være grå og diset af flyvesand, og himmelhvælvet synes kun at hænge i 2. sals højde. På en lummerhed sommerdag, hvor solen i enkelte strejf gennem en tordenblå himmel forgylder de nøgne sandtoppe eller kaster en rød stribe over et stykke lyngbevokset slettejord, får klitterne deres rette baggrund mod det fløjlsagtige himmeldraperi.

Her er ingen staffage i landskabet — det storladne viser sig

i det enkle. Her er ingen høje træer eller andre lodrette linier til at mildne alt det vandrette — her pynter naturen sig selv med brudte eller ubrudte stråler, som solen fordeler over det barske terræn.

Vestkystens klitrækker har som bolværk mod den evige vestenvind ustandselig ændret karakter. Nogle steder holdes den i ave, og andre steder har den og havet gjort sine indhug i kystlinien, men ved hjælp af beplantningen har menneskene ofte sejret der, hvor sandets golde tæppe har lagt sig tilrette.

HAVET

Flyvesandet farer til vejrs og får det zinkgrønne marehalm til at blive sølvgråt. Den kraftige kuling fra vest bider i huden, og sandstøvet lejrer sig i næse, øjne og mund. I to dage har havet ladet sit hvide skumsprøjt fare mod kysten og er efterhånden blevet netop så uroligt, som en redningsøvelse kræver det.

Med to timers varsel er der skikket bud til redningsbådens tolvmands besætning. Fra de omkringliggende gårde er rekvireret det antal heste, der skal til for at trække båden til havs. Foran redningshuset og præcis på klokkeslet er alle mand mødt op, iført olietøj og sydvest i gult og sort. Bag en grønmalet port med korslagte dannebrogslag står den røde båd køreklar på sine hjul, der er særligt bredsporede for ikke at skære for langt ned i sandet.

Otte kraftige heste lægger sig ordentlig i selen for at få båden gennem det løse sand. De svinger gennem nedkørslen og standser først lige i havstokken. Taktfast og med høje råb stemmer fiskerne ryggene mod bådsiderne, og de bageste hjul rulles ud; på et øjeblik er også de forreste fjernet, så båden nu står på sandet. Roret bliver gjort fast, redningsbælterne spændes

på, og så skubbes den tunge båd ud i havet. Når fiskerne står i vand til livet og mærker, at nu begynder båden at glide, hopper de indenbords og tager de første tag i årerne. I brækningen på

anden revle hopper den som en prop, og i løbet af ganske kort tid er den allerede et godt stykke ude. Pligthuggeren står i stævnen med sin lodstang, der fastgjort med en line kastes over på det strandede skib i det øjeblik, redningsbåden lægger sig op på siden deraf. Men det er kun øvelse, og båden vender

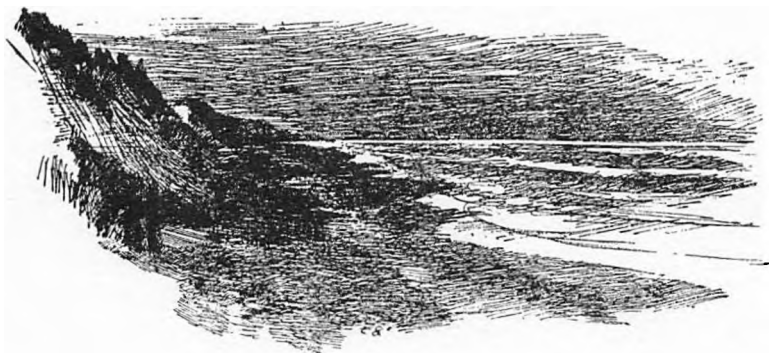

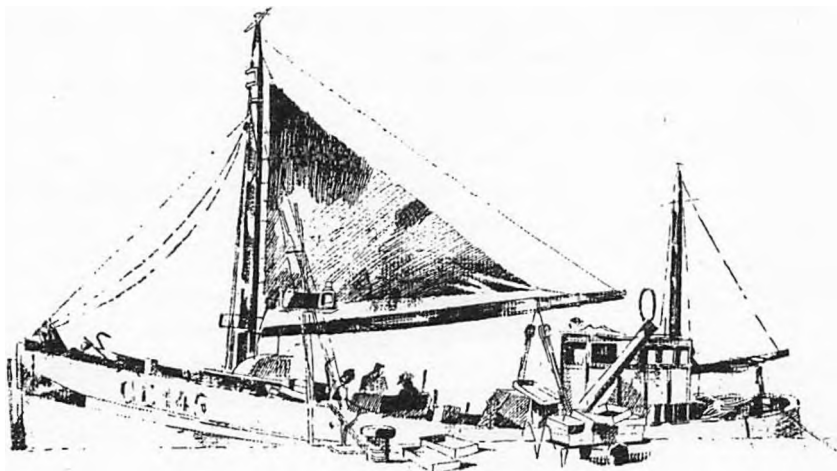
allerede næsen indefter. Et drivanker sættes i funktion og virker som bremse det sidste stykke vej over den hårde brænding.

Heldigvis hører en stranding nu til sjældenhederne, men for de mindre både kniber det somme tider i hårdt vejr at klare sig, og da ligger redningsbåden parat til at yde sin hjælp.

Havet viser sit ansigt med skiftevis milde og alvorlige folder. I nedgangstimen lader det solhjulet køre på sin vandrette linie for tilslut at få det til at dumpe i sit hul. Med sin svaber vasker det strandbredden ren og gør den ved lavvande fast og plan som et stuegulv. Fiskeren vogter sig for havets vrede, han har respekt for dets lunefulde stunder og sætter fredfyldt sine garn, når det dovent og spøgefuldt skvulper ind mod kysten.

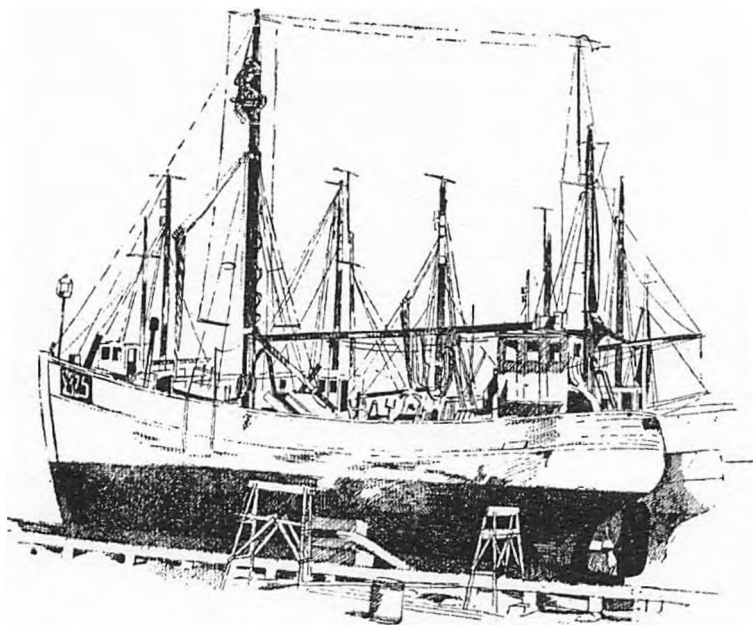
SKIBENE

Molen strækker sin fangarm et godt stykke ud i vandet, vinker af i yderste ende og bøjer armen beskyttende om den håndfuld både, der søger læ i dens favn. Skibene ligger tæt sammentrykket, indtil fem side om side, de danner en gyngende bro af pontoner. Styrehusene rager op som små kolonihavehuse, og i skoven af mastetoppe er det næsten umuligt at identificere den enkelte båd. Der er en intim hygge over hele dette sceneri. Det fine netværk af rigning og soltørret garn hænger som kniplinger. Grønne glaskugler i garnene ligner i solskinet lysende katteøjne. Den lette brise giver de halvt udsprende sejl i røde

og grønne farver hvalpede bevægelser. Legen fortsættes i skibenes tovværk, der fletter fingre og synes rent i ulave. Sådan ser der også ud i en marskandiserbutik, hvor alle varerne ligger til skue, men som varerne dér har deres bestemte pladser, har trisser, kugler, pinde og spande det også her. Der er ikke megen plads på skuden, og den indbyder ikke til nogen lang spadseretur.

Olieklatterne i bassinet tæmmer krappe småbølger og tegner arabesker på overfladen. Solen får vandspejlet til at marmorere agterstavnen på skibene, og mønstret er i stadig bevægelse. De lydelige skvulp under bolværket forstærkes, hver gang en båd passerer, og udslaget registreres mod den blå himmel af mastetoppenes svingninger. Alle sanser kommer i brug her, synet, hørelsen — ja, selv en smag af det salte hav undgås ikke, men øjet har mest travlt. På molen er store garn spredt ud som gulvtæpper, og fiskerne har deres stille syssel med at bøde nettene.

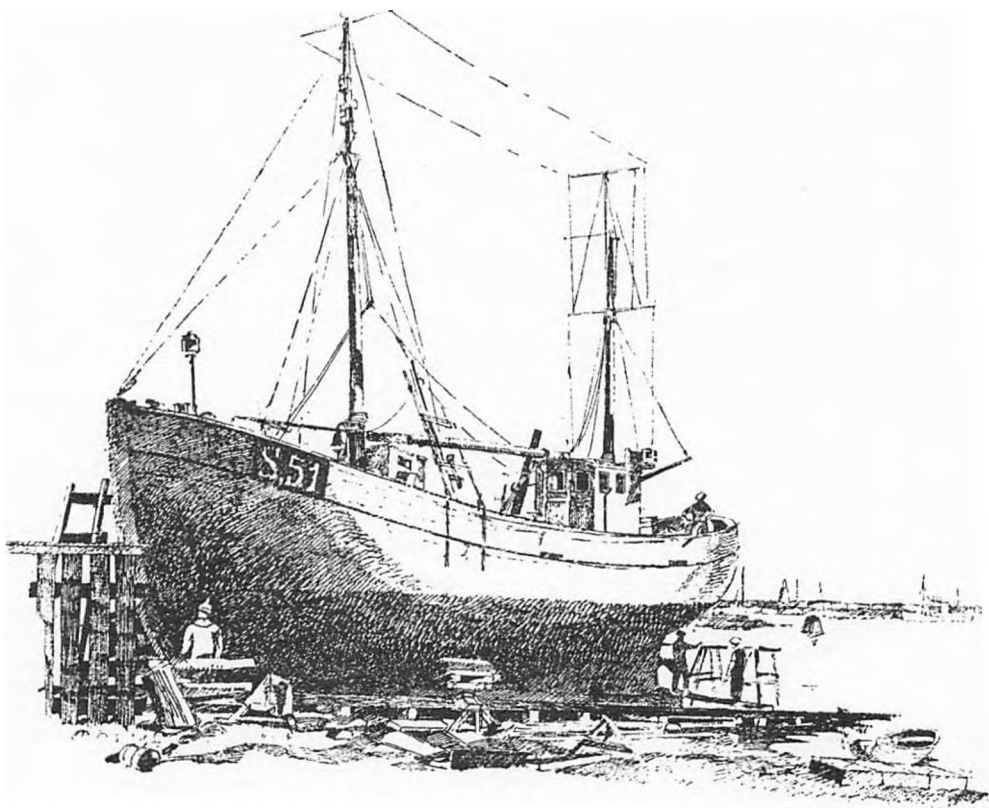

Kutterne kommer og går. De har ingen ro på sig til at blive liggende ved kaj ret længe ad gangen. Nogle har søgt hvile indtil næste dræt, og andre skal til eftersyn på slisken.

Et gangspil, fastgjort til et solidt jernfundament på bådebyggeriets tømmerplads, snurrer og hvæser, mens det trækker „Helene“ på land. Den lange stålwire sitrer som en E-streng, da fiskekutteren endelig glider ind på slisken og kravler op på det tørre.

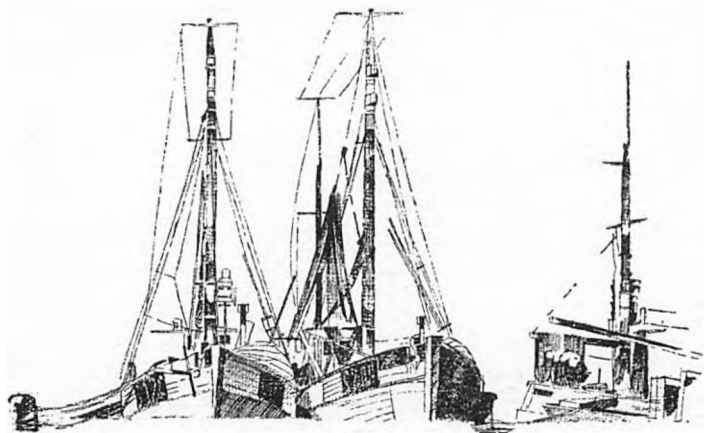
Havvandet driver af skibssiderne. Store kager af tang og muslinger har sat sig fast under den brede bådmave udfra en forkert beregning om her at kunne finde fast opholdssted.

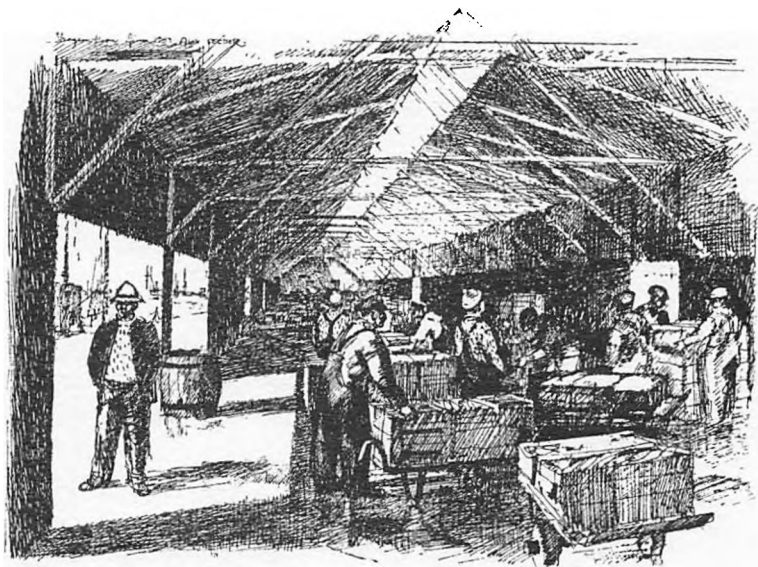
„Helene“s nedværdigelse strækker sig ikke blot til det indledende ferskvandsbad fra en kraftig vandslange. Hun skal og-

så ribbes for al sin pynt. Rigning og master fjernes, alle grejer og løsele tages fra borde. Styrehuset og motoren skilles ad. Tilsidst ligner hun et ådsel med strittende spanter som ribben. Men mange travle hænder kæler for hende, for at give hende det tiltrængte „make up“. Bådeværftet er en moderlig favn. Her plejes skibet for rifter og sår. Hjertet, maskinen, får sin velfortjente hvile. Ikke en planke, ikke et reb eller en nagle går syn forbi. Skruen tages ud af sit leje og bliver fedtskinnede bragt på plads igen. Ror og styregrejer går det på samme måde.

Men en skønne dag er skibet færdigt. Nymalet, med friskferniserede master, duftende af tjære og olie, løber det af stablen påny. „Helene“ stikker i øjnene, som hun ligger der ved siden af de andre arbejdsfæller.

FISKENE

Der er akvariestemning i auktionshallen. Vandstanden på cementgulvet er i skosålehighøjde, og det svupper hørligt fra gummistøvler og træfodtøj. Her er glat som på et dansegulv. Hveranden dør i hallens langsider er trukket op. Det er en vidunderlig gennemtræk, der fylder det store rum. Kasser i snorlige rækker står fyldte med fisk af alle slags, mest makrel og hornfisk, men her er også kæmpestore tun. På tohjulede jernvogne trilles ny fangst fra kutterne ind på vægten. Gummisåler og væde er ingen god sammensætning, og fiskeren føler

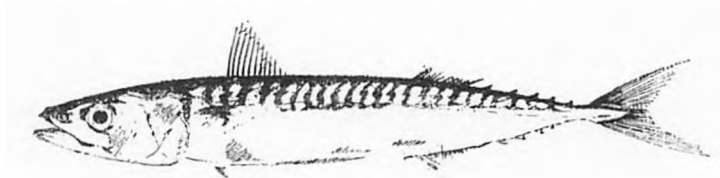
sig som en hest, der er ude i iset føre og ingen søm har under skoene. Hver gang han standser sin kærre eller skal sætte den igang, får han en glidetur. Vandet driver fra kasser og tønder, som efterhånden fyldes med fisk. Små kvicøjede blæksprutter forvilder sig ofte ind i garnene, og kan ved frasorteringen fylde

en hel kasse. Her er havkat, stenbider og skidtfisk, de sidste lige til fiskemelsfabrikken og ikke regnet for mere end deres navn. Et par sildehajer med tænder som en rundsav gør tunfiskene selskab.

På en sort tavle vises dagens auktionstid, og en skibsklokkes malmtone forkynder, at nu er der chancer for at slutte en god handel. Havets sølv omveksles til papir og giver sin fanger til føden.

En sommernat i stille vejr høres langt borte lyden af den tøffende fiskerflåde, der i morgendisen står havnen ud og runder molen med fyret til bagbord. Det hænder, at fiskerne oplever det store silde- eller makreleventyr — men som oftest ligger fangsten på det jævne. Havet er ikke tilbøjeligt til at give noget godvilligt fra sig. Fiskeren tænder sin morgenpibe, og solen forgylder i opgangstimen det halve himmelhvælv — en let vestlig brise driver hastigt røgen væk, og solgløden kanter *sine* skyer med et rødligt bånd. Vestenvinden er i mildt lune.

ANDREASSENS BOGTRYKKERI, KØBEN. K.